

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยแนวสยองขวัญที่ออกฉายในช่วงเดือน มีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2550 ผู้ศึกษาได้นำแนวความคิด และงานวิจัยต่างๆ เพื่อมาเป็นแนวทางในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สยองขวัญ
2. แนวคิดเกี่ยวกับประชากรศาสตร์
3. แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ และความคิดเห็น
4. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาพยนตร์
5. ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สยองขวัญ

ประวัติและความหมายของภาพยนตร์สยองขวัญ

ภาพยนตร์แนวสยองขวัญ (Horror Film) เป็นภาพยนตร์ที่มีต้นกำเนิดมาจากภาพยนตร์แนวนิยายวิทยาศาสตร์และจินตนาการ นอกจากนั้นแล้วภาพยนตร์แนวสยองขวัญ ยังถือได้ว่าเป็นแนวที่พาดพิงกับภาพยนตร์แนวลึกลับตื่นเต้น (Mystery and Suspense) และเขย่าขวัญ (Thriller)

ภาพยนตร์สยองขวัญเริ่มสร้างครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1908 โดยเรื่องที่น่ามาสร้างเป็นเรื่องแรกคือ ภาพยนตร์เรื่อง Dr. Jekyll and Mr. Hyde ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับปีศาจ หลังจากนั้นในปี ค.ศ. 1915 ได้มีการนำเรื่อง Dr. Jekyll and Mr. Hyde กลับมาสร้างใหม่อีก 3 ครั้ง และในปี ค.ศ. 1920 มีการนำเรื่องเดิมนี้อีก 10 ครั้ง เมื่อเข้าปี ค.ศ. 1910 ได้เริ่มมีการนำตัวละคร แฟรงเก้นสไตน์ (มนุษย์ผีดิบ) เข้ามาอยู่ในภาพยนตร์ และส่วนตัวละครที่เป็นมนุษย์หมาป่าได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในปีค.ศ. 1913

ภาพยนตร์ในยุคแรกเริ่มได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรมคลาสสิก และภาพยนตร์เอ็กเซอร์ซันนิสต์ของเยอรมนี ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่มุ่งเน้นแสดงถึงความรู้สึกมากกว่าการมุ่งเน้นการแสดงให้เหมือนจริง ในยุคนี้มักจะสร้างภาพยนตร์ที่ดัดแปลงมาจากเรื่องที่เป็นวรรณกรรมที่มีชื่อ โดย

ส่วนมากจะเป็นงานเขียนของ เอช.จี.เวลล์ (H.G. Wells) และจูลส์แวร์น (Jules Verne) เช่น ภาพยนตร์เรื่อง The Time Machine เรื่อง Five Weeks in a Balloon โดยทั้งสองเรื่องเป็น ภาพยนตร์แนววิทยาศาสตร์ จนกระทั่งในปี ค.ศ.1932 ภาพยนตร์เรื่อง เดอะมัมมี่ (The Mummy) จึงถูกสร้างขึ้น จนกลายเป็นผลงานที่โดดเด่นชิ้นแรกที่มีได้ดัดแปลงจากวรรณกรรม

นอกเหนือจากแรงผลักดันของภาพยนตร์ในแนววิทยาศาสตร์ และจากวรรณกรรม คลาสสิกที่กล่าวไปในข้างต้น ผู้ที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของภาพยนตร์สยองขวัญคือ ว็อล ลูว์ตัน (Won lueton) ผู้อำนวยการสร้างภาพยนตร์ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการสร้างภาพยนตร์สยองขวัญจน กลายเป็นแบบแผนที่ดีในการสร้างภาพยนตร์ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1942 ถึงปี ค.ศ.1946 นอกจากนั้น ว็อล ลูว์ตัน ยังเป็นผู้ผลิตภาพยนตร์เกรดบีที่มีบทบาทต่ออุตสาหกรรม รวมทั้งยังเป็นผู้ ริเริ่มขยายขอบเขตของภาพยนตร์ให้กว้างขวางออกไปอีกด้วย

ระหว่างรอยต่อทศวรรษ 1940 ถึง1950 ภาพยนตร์สยองขวัญเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง หลายประการ อาทิ การใช้สถานที่และเหตุการณ์ที่มีลักษณะร่วมสมัยเข้าสู่เหตุการณ์ และประเด็น ทางสังคมที่สอดคล้องกับเหตุการณ์ในขณะนั้น งานในยุค 1950 มีแก่นเรื่องอยู่ที่จิตวิทยาและ ความคิดทางการเมือง ทำให้ภาพยนตร์สยองขวัญในช่วงนั้นได้มีการหยิบยกเรื่องราวของสัตว์นอก โลกและผู้เยี่ยมชมจากต่างดาว

เมื่อเริ่มทศวรรษ 1960 อัลเฟร็ด ฮิตช์ค็อก (Alfred Hitchcock) ได้เข้ามามีบทบาทใน การสร้างแบบอย่างขึ้นมากับภาพยนตร์ตระกูลนี้ ถึงแม้ว่าจะเป็นนักทำภาพยนตร์ที่ได้ชื่อว่าเป็น เชี่ยวชาญและโด่งดังจากภาพยนตร์สยองขวัญ ซึ่งงานที่เป็นที่โด่งดัง คือ ภาพยนตร์เรื่อง ไชโค (Psycho) ในปี 1960 และ เดอะเบิร์ด (The Birds) ในอีก 3 ปีต่อมา ในตอนปลายทศวรรษฮอร์จ เอ โรเมโร (George A Romayro) ก็เปิดแนวทางใหม่โดยมีการนำตัวละครที่เป็นซอมบี้ (Zombie) หรือ คนตายที่ลุกขึ้นมาเป็นศพเดินได้มาสร้างเป็นภาพยนตร์

เมื่อล่วงเข้าสู่ทศวรรษ 1970 ภาพยนตร์สยองขวัญก็กลายเป็นงานสร้างชื่อให้กับผู้ กำกับอีกมากมาย เพราะงานในยุคนี้เป็นงานที่เต็มไปด้วยความคิดที่แปลกใหม่ซึ่งทำให้ผู้กำกับ หลายคนได้มีชื่อเสียงและโด่งดังในยุคนี้ เช่น สตีเวน สปีลเบิร์ก (Steven Spielberg) วิลเลียม ฟรีด กิน (William Frekins) และ จอห์น คาร์เพนเตอร์ (John Carpenter) เป็นต้น

การบรรยายลักษณะของภาพยนตร์สยองขวัญได้อย่างชัดเจนมากที่สุดก็คือการเป็น ภาพยนตร์ที่น่าสยดสยอง อันเนื่องมาจากความตายและการฆ่าฟันตัวเองหรือผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ในฐานะที่เป็น “ผู้ฆ่า” หรือ “นักล่า” มักจะเป็นฆาตกรโรคจิต เป็นปีศาจร้าย เป็นผี หรือสัตว์ ประหลาด ตลอดจนจนถึงเป็นสิ่งมีชีวิตที่มาจากต่างดาว หรือเป็นสัตว์ที่ดุร้ายซึ่งมีอยู่ทั่วไปในความ

เป็นจริง ภาพยนตร์สยองขวัญที่เป็นฆาตกรโรคจิต เช่น *Friday the 13th* หรือถ้าเป็นปีศาจก็จะต้องนึกถึง เฟร็ดดี ครูเกอร์ จาก *A Nightmare on Elm Street* เป็นอันดับแรก ส่วนถ้าเป็นสัตว์ที่มาจากต่างดาว เช่น ภาพยนตร์เรื่อง *The Blob* ในปี 1988 หรือ *The Thing* ในปี 1982 เป็นต้น

จากที่กล่าวไปข้างต้นภาพยนตร์แนวนี้มีลักษณะที่พาดพิงถึงภาพยนตร์ลึกลับตื่นเต้นมักจะเน้นการกำหนดเรื่องราวให้เต็มไปด้วยความซับซ้อนซ่อนเงื่อนงำ พยายามดึงความสนใจให้ต้องติดตาม แล้วในที่สุดก็มีการเฉลยปมในตอนท้าย ส่วนภาพยนตร์เขย่าขวัญมักจะเน้นที่การสร้างบรรยากาศที่น่ากลัว เป็นภาพยนตร์ที่มีความใกล้ชิดกับภาพยนตร์สยองขวัญ ความแตกต่างก็คือเป็นงานที่ไม่เน้นการฆ่าฟัน ไม่แสดงถึงเลือดและความตายอย่างแจ่มแจ้ง¹

ภาพยนตร์ในแนวนี้มีองค์ประกอบหลักสี่ประการที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ ช่วงเวลาของความตื่นเต้นระทึกใจ (Moments of suspense) องค์ประกอบในส่วนของตัวละคร (Helpless character) สถานการณ์ที่จมนุ่ม (Trapped situation) และ เหตุผลทางด้านจิตวิทยา (Psychic element) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบก็ได้ทำหน้าที่ส่งผลกระทบต่อคนดูที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือช่วงเวลาของความตื่นเต้นระทึกใจ (Moments of suspense) เป็นระยะเวลาช่วงหนึ่งในภาพยนตร์ที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้คนดูต้องเกิดความตื่นเต้นระทึกใจ หรืออาจถึงกับอาการผวาสุดขีด ซึ่งจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของคนดู และความสามารถของผู้กำกับ

องค์ประกอบในส่วนของตัวละคร (Helpless character) เป็นตัวละครซึ่งตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ตามแต่จะกำหนด แต่ส่วนมากมักเป็นเพราะการมีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว และถูกตัดขาดจากสังคมภายนอก (อย่างน้อยก็ชั่วคราว) สถานการณ์ที่จมนุ่ม (Trapped situation) เป็นสถานการณ์ที่อาจกินเวลาสั้นๆ ช่วงใดช่วงหนึ่งในภาพยนตร์ หรืออาจเป็นระยะเวลาทั้งหมดตลอดเรื่อง

เหตุผลทางด้านจิตวิทยา (Psychic element) ส่วนมากมักจะมีการกำหนดไปที่ผู้ที่เป็นฆาตกรอย่างเฉพาะเจาะจงภาพยนตร์ส่วนมาก หากตัวละครเป็นผู้ร้ายหรือเป็นนักล่า ถ้าหากเป็นมนุษย์แล้วมักจะป่วยเป็นโรคจิตเสมอ²

¹ กฤษดา เกิดดี, ประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ การศึกษาว่าด้วย 10 ตระกูลสำคัญ, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์คำ, 2547), น. 41- 43.

² กิตติศักดิ์ สุวรรณโกสิน, "ประวัติภาพยนตร์," (เอกสารการบรรยายในวิชาประวัติการภาพยนตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528)

แนวคิดด้านประชากรศาสตร์

ในการศึกษาครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยแนวสยองขวัญ โดยมีตัวแปรทางด้านประชากรศาสตร์ในเรื่องของเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคม ซึ่งแนวคิดด้านประชากรศาสตร์นี้ เชื่อว่าคนที่มีความสัมพันธ์ทางประชากรที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งการสื่อสารนั้นก็จัดเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ นักวิชาการบางกลุ่มจึงเชื่อว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับการสื่อสารของบุคคลนั้นๆ จึงน่าจะแตกต่างกันไปด้วย เนื่องจากบุคคลที่อยู่ในแต่ละกลุ่มประชากรจะมีกิจกรรมด้านเวลาและการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันดังรายละเอียดต่อไปนี้³

1. เพศ (Sex) การวิจัยทางจิตวิทยาหลายเรื่องแสดงให้เห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชายที่มีเพศที่ต่างกันจะมีความคิด ค่านิยม ทักษะคติ ที่แตกต่างกันด้วย ทั้งนี้เพราะสังคมและวัฒนธรรมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของแต่ละเพศไว้ต่างกัน⁴ โดยเรื่องของเพศจะมีความสัมพันธ์กับบุคลิกลักษณะ จิตใจ และอารมณ์ของบุคคล ซึ่งเพศหญิงมักเป็นเพศที่มีอารมณ์อ่อนไหว มองสิ่งต่างๆ ได้รายละเอียด และมีความละเอียดละไมมากกว่าผู้ชาย ส่วนเพศชายเป็นเพศที่มีใจคอหนักแน่น ไม่อ่อนไหวกับสิ่งต่างๆ ไม่มีความละเอียดอ่อน จิตใจแข็งแกร่งต่าง⁵

2. อายุ (Age) เป็นปัจจัยที่มีผลต่อที่ทำให้คนมีความเหมือนหรือแตกต่างกันในเรื่องของความคิดและพฤติกรรม นอกจากความแตกต่างทางด้านความคิดแล้ว พบว่าคนที่อายุน้อยจะมีความคิดเสรีนิยมมากกว่าคนที่อายุมาก ใจร้อนกว่า มองโลกในแง่ดีกว่า ส่วนคนที่อายุมาก

³ ภัทร เฝยฉวี, “พฤติกรรม การเปิดรับชมและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง บังปอนด์,” (รายงานโครงการเฉพาะบุคคลมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), น. 13.

⁴ ปรมะ สตะเวทิน, การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด, 2539), น. 106.

⁵ กิติมา สุรสนธิ, ความรู้ทางการสื่อสาร (กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544), น. 19.

จะมีความระมัดระวังในเรื่องต่างๆมากกว่า มองโลกในแง่ร้าย และไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น คนที่มีอายุน้อยจึงมักถูกชักจูงได้ง่ายกว่าคนที่มีอายุมาก⁶

3. การศึกษา (Education) คนที่ได้รับการศึกษาที่แตกต่างกัน ย่อมจะรู้สึกนึกคิด มีอุดมการณ์ ทัศนคติ ค่านิยม และความต้องการที่แตกต่างกันไป โดยทั่วไปแล้วคนที่มีการศึกษาสูง มักใช้สื่อมากกว่าคนที่มีศึกษาน้อย และคนที่มีการศึกษาสูงจะมีความรู้กว้างขวาง และเข้าใจ ศัพท์และสารได้ดีกว่าจึงมักใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์ ขณะที่คนที่มีศึกษาน้อยมักจะใช้สื่อประเภท วิทยูโทรทัศน์และภาพยนตร์⁷ คนที่มีการศึกษาสูงมักจะจัดแบบแผนการทำงานที่แตกต่างไปจากผู้ที่มีศึกษาน้อย การทำงานในตำแหน่งต่างๆ ที่ต้องใช้เวลานอกและเวลางานประกอบไปด้วย ในการเปิดรับสารนั้น พบว่าคนที่มีการศึกษาสูงนิยมเปิดรับสารและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชน เนื้อหาหนัก และมีงานวิจัยที่พบว่า คนที่มีการศึกษาจะมีลักษณะการเลือกเนื้อหาของสื่อมากกว่า คนที่มีศึกษาน้อย

4. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (Socio-economic Status) ซึ่งประกอบด้วยอาชีพ รายได้ เชื้อชาติ และภูมิหลังทางครอบครัว โดยปัจจัยเหล่านี้มักมีบทบาทเป็นตัวกำหนดในเรื่องของการเปิดรับสื่อผู้รับสารสามารถหาซื้อ หรือเข้าถึงสารได้ รวมทั้งยังเป็นตัวกำหนดการเปิดรับ เนื้อหาที่สอดคล้องต่ออาชีพ ต่อความคิด ความเชื่อ ค่านิยม รวมทั้งสถาบันหรือกลุ่มที่ผู้รับสาร สังกัดอยู่

จากลักษณะทางประชากรศาสตร์ข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ความแตกต่างทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา และสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม (อาชีพ รายได้) จะมีผลให้พฤติกรรมในการรับ สื่อนั้นแตกต่างกันไป คือ ประชาชนที่มีอายุน้อย การศึกษาน้อยจะสามารถถูกชักจูงได้ง่ายกว่า และมักจะเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาที่ให้ความบันเทิง สนุกสนานมากกว่าสื่อที่เป็นสาระ ส่วนคนที่มี อายุมาก มีการศึกษาดี และมีอาชีพที่ดี จะเปิดรับสื่อหนักที่เป็นสาระ จำพวกสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก

⁶ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, การวิเคราะห์ผู้รับสาร (กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543), น. 69.

⁷กิติมา สุรสนธิ, ความรู้ทางการสื่อสาร, น. 19.

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ และความคิดเห็น

ความหมายของทัศนคติ

โรริช (Roleach) เห็นว่า ทัศนคติเป็นการผสมผสานหรือการจัดระเบียบของความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งผลของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวโน้มของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

โนรูนัน (Norunan) ได้ให้ความหมายของคำว่าทัศนคติว่า เป็นความรู้สึกและความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล สถานการณ์ ในทางที่ยอมรับหรือปฏิเสธ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้านพฤติกรรมอย่างเดียวกันตลอด

นิวคอม (Newcomb) กล่าวว่าทัศนคติของบุคคลขึ้นอยู่กับลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่บุคคลได้รับอาจจะแสดงออกมาทางพฤติกรรมใน 2 ลักษณะ คือ ทัศนคติในทางบวก (Positive attitude) แสดงออกในลักษณะพึงพอใจและเห็นด้วยหรือชอบ จะทำให้บุคคลอยากกระทำ อยากได้ อยากเข้าใกล้สิ่งนั้น ทัศนคติทางลบ (Negative attitude) แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจและไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบ จะทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย ซิงซัง ต้องการหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น

สรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำสถานการณ์ และอื่นๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ทัศนคติมองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางด้านความคิด หรือการรับรู้ (Cognitive component) จะประกอบไปด้วยเรื่องของความเชื่อ ความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ทางสังคม เช่น การว่ายน้ำเป็นสิ่งที่ดีสำหรับเรา ผู้หญิงฉลาดมากกว่าผู้ชาย องค์ประกอบทางด้านความรู้ความคิดจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งที่บุคคลพิจารณาว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด เป็นต้น

2. องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์เกี่ยวเนื่องกับสิ่งต่างๆ ซึ่งมีผลแตกต่างกันไปตามบุคลิกลักษณะของคนนั้น เป็นลักษณะที่เป็นค่านิยมของแต่ละคน โดยจะออกมาในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบ

3. องค์ประกอบทางด้านพฤติกรรม (Behavioral component) การแสดงออกโดยตรงของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก⁸

หน้าที่ของทัศนคติ

ทัศนคติมีหน้าที่ 4 ประการ คือ

1. ทัศนคติช่วยให้บุคคลเข้าใจโลกรอบๆตัวเรา (Knowing function) ทำให้เกิดความรู้ โดยสร้างทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อจัดระบบสิ่งแวดล้อมที่สับสนวุ่นวายให้ง่ายแก่การเข้าใจ เพื่อทำนายเหตุการณ์ต่างๆเพื่อบอกให้ทราบถึงสาเหตุของเหตุการณ์นั้นๆอาจถูกหรือผิดก็ได้ เช่น สินค้าราคาแพง เราก็คิดว่าเป็นเพราะพ่อค้าคนกลาง

2. ทัศนคติช่วยป้องกันตัวเอง (Self defensive function) ทำให้บุคคลไม่ดูถูกตนเอง เกิดความภาคภูมิใจ โดยการสร้างทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อหลีกเลี่ยงความจริงต่างๆ ที่ทำให้ตนเองไม่พึงพอใจ เช่น บอกใครๆว่าไม่อยากเรียนต่อเพราะต้องการออกมาทำงานช่วยเหลือสังคม ดีกว่าคนที่เอาแต่เรียนแล้วเบียดเบียนสังคม (ซึ่งความเป็นจริงแล้วบุคคลผู้นั้นประสบความสำเร็จในการเรียนมาตลอด) จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลสร้างอคติต่อบุคคลอื่นเพื่อจะได้รู้สึกว่าคุณดีเกินกว่าคนอื่น

3. ทัศนคติเป็นเครื่องมือทำให้บุคคลได้รับประโยชน์ต่างๆ และช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (Instrumental or social adjustive function) สิ่งที่ทำให้เราได้รับประโยชน์ เราก็มจะมีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งนั้น สิ่งใดที่ขัดขวางความต้องการของเรา เราก็มจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น ห่างจากสิ่งนั้น เช่น คนงานสนับสนุนพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง เพราะเขามีความเชื่อว่าการเมืองพรรคนี้จะช่วยให้พวกเขามีเศรษฐกิจดีขึ้น ลูกน้องคนหนึ่งมีทัศนคติที่ดีต่อการตีกอล์ฟ เพราะเจ้านายชอบ ตนเองก็มีโอกาสใกล้ชิดเจ้านาย ทำให้ได้รับผลประโยชน์ต่างๆ

4. ทัศนคติช่วยให้บุคคลแสดงตนเองออกมา (Self-expressive function) บุคคลอื่นจะทราบว่าคุณมีค่านิยมอย่างไร ยึดถืออะไร บุคคลมักจะมีทัศนคติสอดคล้องกับความคิดหรือค่านิยมของตนเอง การแสดงทัศนคติอย่างหนึ่งอย่างใดออกมานั้นเป็นการสร้างความคิดเกี่ยวกับตนเอง

⁸ ดิษยา งามสุข, “พฤติกรรมการดู และความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2546), น. 13-14.

(Self-concept) ของบุคคลด้วย เช่น เราแต่งตัวตัดผมแบบเด็กฮาร์ด เราอยู่ในกลุ่มเด็กฮาร์ดด้วยกัน นั่นแสดงถึงทัศนคติที่ดีต่อแฟชั่นฮาร์ดของเรา⁹

ความหมายของความคิดเห็น

อุทัย หิรัญโต กล่าวว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ คืออย่างผิวเผินก็มีอย่างลึกซึ้งก็มี สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติ (Attitude) นั้น เป็นความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่วไปไม่เฉพาะอย่าง ซึ่งมีประจำตัวของบุคคลทุกคน ส่วนความคิดเห็นที่ไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่างและมีอยู่เป็นระยะเวลาสั้นเรียกว่า “ความคิดเห็น” (Opinion)¹⁰

สุชา จันทรเอม กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะคนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปและความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ¹¹

จิรายุ ทรัพย์สิน ได้สรุปความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่แสดงออกมา เพื่อให้ผู้อื่นได้สามารถที่จะรับรู้ ตลอดจนสามารถที่จะประเมินค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง การลงความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ อันเนื่องมาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมการติดต่อกับภายนอก การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ และพบปะสังสรรค์ประจำวัน¹²

กูด (Good) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น ไว้หลายความหมาย ได้แก่

1. ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์ หรืออาจ

⁹ ลัดดา กิติวิภาต, ทัศนคติทางสังคมเบื้องต้น (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ จำกัด, 2543), น. 9.

¹⁰ อุทัย หิรัญโต, การปกครองท้องถิ่น (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2523), น. 80.

¹¹ สุชา จันทรเอม, วัยรุ่น (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์อักษรบัณฑิต จำกัด, 2524), น. 104.

¹² จิรายุ ทรัพย์สิน, “ความคิดเห็นที่มีต่อนิสิตนักศึกษาที่มีต่อการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครศึกษาเฉพาะกรณี นิสิตปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540), น. 16.

กล่าวได้ว่า มีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

2. ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

3. ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

จะเห็นได้ว่าบางครั้งการเปลี่ยนแปลงซึ่งการแสดงออกถึงความคิดเห็นเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงของการแสดงออกของความคิดเห็นเพียงอย่างเดียว แต่บางครั้งการแสดงออกของความคิดเห็นเป็นการแสดงที่มีทัศนคติรวมอยู่แต่โดยทั่วไปความคิดเห็น และทัศนคติมักจะสอดคล้องกันเสมอ คือ การแสดงความคิดเห็นบางอย่างออกมา เพราะเคยมีทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องนั้นมาก่อน หรือ ความคิดเห็นอาจได้รับอิทธิพลจากทัศนคติที่ขัดแย้ง หรือ เกิดจากทัศนคติที่มีลักษณะส่งเสริมสนับสนุนกันก็ได้¹³

แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็นเพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบของภาพยนตร์ไทยสมัยของขวัญ จึงได้นำแนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติและความคิดเห็น มาเป็นกรอบของแนวคิดในการศึกษาในครั้งนี้

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาพยนตร์

องค์ประกอบของภาพยนตร์เปรียบเสมือนหัวใจในการผลิตภาพยนตร์ภาพยนตร์จะมีคุณภาพ หรือไม่มีคุณภาพนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 9 ประการ ซึ่งได้แก่ แนวเรื่อง โครงเรื่อง บท ภาพยนตร์ บทบาทการแสดง ฉาก เครื่องแต่งกายและการแต่งหน้า เสียง การถ่ายภาพ การกำกับการแสดง และการตัดต่อ ซึ่งจะต้องดูว่าในแต่ละขั้นตอนมีการเตรียมงานที่ดีแค่ไหน หากมีการเตรียมงานที่พร้อมในทุกๆ ด้าน ก็จะทำให้ภาพยนตร์เรื่องนั้นๆ เป็นภาพยนตร์ที่ดี และมีคุณภาพ

แนวเรื่อง แนวเรื่องเป็นแนวความคิดพื้นฐานของภาพยนตร์ และเป็นศูนย์กลางของความคิดหลักที่เกี่ยวกับเรื่องทั้งหมดที่ผู้กำกับภาพยนตร์ต้องการสื่อสารกับคนดู หรือต้องการบอกคนดู นอกจากนี้ความคิดหลักนี้ยังเป็นตัวที่คอยยึดเรื่องราว หรือเนื้อเรื่องทุกส่วนขององค์ประกอบ

¹³ สมชาย รัตนคำชูวงศ์, “ความคิดเห็นในการประกอบอาชีพรับราชการของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542), น. 15

ของเรื่องเข้าไว้ด้วยกัน ความคิดหลักของเรื่องโดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ สังคม สภาพแวดล้อม เช่น ความรัก การพลัดพราก ความพยายามเอาชนะความกลัว ความเสียสละ ความเอื้ออาทร ความอดทน เป็นต้น ผู้เขียนบทภาพยนตร์ในปัจจุบันพยายามที่จะคิดสร้างสรรค์แนวเรื่องที่มีความสนใจ และแปลกใหม่มากขึ้น เพราะแนวเรื่องของภาพยนตร์ในรูปแบบเดิมๆ อาจสร้างความน่าเบื่อให้กับผู้ชมได้

โครงเรื่อง ลักษณะการสร้างแนวเรื่องออกมาเป็นเรื่องนั้นต้องอาศัยโครงเรื่อง ซึ่งโครงเรื่องจะประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การแนะนำ (Introduction) คือการแนะนำเหตุการณ์ สถานการณ์ สถานที่ ตัวละครสิ่งแวดล้อม และเวลา สร้างเงื่อนงำ (Suspense) คือการกระตุ้นให้เนื้อเรื่องดำเนินไปอย่างลึกลับมีเงื่อนงำ มีปมผูกมัด ความขัดแย้ง ทำให้ผู้ชมเกิดความสงสัยและสนใจในเหตุการณ์ สร้างวิกฤตการณ์ (Crisis) คือการเผชิญปัญหา วิเคราะห์ปัญหาของตัวละคร และหาทางแก้ไข หาทางออก หากตัวละครวนเวียนอยู่กับปัญหานานมากจะทำให้ผู้ชมรู้สึกหนักและเบื่อขึ้นได้ ควรที่จะมีการกระตุ้นจากเหตุการณ์นั้นมาแทรกด้วย จุดวิกฤตสูงสุด (Climax) เป็นช่วงเผชิญหน้ากับปัญหาครั้งสุดท้ายที่ถูกบีบบังคับดันสูงสุด ทำให้มีการตัดสินใจอย่างเด็ดขาด และ ผลสรุป (Conclusion) คือทางออก ข้อสรุป ทำให้เกิดความกระจ่าง ภาพยนตร์บางเรื่องอาจไม่มีบทสรุป ก็เพื่อให้ผู้ชมนำกลับไปคิดเอง ในการสร้างโครงเรื่องให้เป็นที่น่าสนิสนั้น จะต้องมี ความแปลกใหม่และไม่เหมือนใคร จึงจะทำให้โครงเรื่องไม่เกิดความซ้ำซากจำเจ

บทภาพยนตร์ เปรียบเสมือนแบบร่าง (Sketch design) ของการสร้างภาพยนตร์ บทภาพยนตร์จะมีความคล้ายคลึงกับวรรณกรรมตรงที่บอกเล่าเรื่องราวว่า ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร แต่จะแตกต่างที่บทภาพยนตร์นั้นต้องสื่อความหมายออกมาเป็นภาพ เพื่อโน้มน้าวจินตนาการของผู้ชม โดยบทภาพยนตร์ที่ดีนั้นจะต้องมีการลำดับเหตุการณ์ตามความเข้มข้นของเนื้อเรื่องได้อย่างเหมาะสม ซึ่งโครงสร้างของการเขียนบทจะประกอบด้วย จุดเริ่มต้น (Beginning) ช่วงของการเปิดเรื่อง แนะนำเรื่องราว ปูเนื้อเรื่อง การพัฒนาเรื่อง (Developing) การดำเนินเรื่อง ผ่านเหตุการณ์เดียวหรือหลายเหตุการณ์ เนื้อเรื่องจะมีความซับซ้อนมากขึ้น และ จุดสิ้นสุด (Ending) จุดจบของเรื่อง แบ่งออกเป็นแบบสมหวัง (Happy ending) ทำให้รู้สึกอิ่มเอมใจ และแบบผิดหวัง (Sad ending) ทำให้รู้สึกสะเทือนใจ

บทบาทการแสดง ในบทบาทการแสดงนั้นนักแสดงจะเล่นได้ดีและสมบทบาทหรือไม่ นั้น ขึ้นอยู่กับนักแสดงมีความเข้าใจในตัวละครของภาพยนตร์ได้ดีแค่ไหน โดยทั่วไปผู้กำกับมีส่วนร่วมที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครเพื่อให้นักแสดงมีความเข้าใจในตัวละคนนั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้นนอก เหนือจากผู้กำกับคือตัวนักแสดงเองที่จะใช้ความสามารถในการแสดงได้ดีแค่ไหน หาก

เป็นนักแสดงที่ดีก็ควรเล่นได้ในทุกๆบทบาท ซึ่งบทบาทการแสดงมีความสำคัญกับภาพยนตร์มาก เพราะการแสดงที่ดีจะสามารถทำให้ผู้ชมเกิดอารมณ์ร่วม และคล้อยตามไปกับภาพยนตร์ได้ดี

ฉาก เครื่องแต่งกาย และการแต่งหน้า เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการบอกนิสัยตัวละคร ซึ่งทำให้การแสดงของนักแสดงดูสมจริง และดูเหมาะสมกับบทบาทที่ได้รับในภาพยนตร์มากขึ้น หรือแม้แต่ช่วยบอกเรื่องราวบางตอนในภาพยนตร์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งฉาก การแต่งกาย และการแต่งหน้า นั้นจะเป็นส่วนประกอบที่ทำให้มีภาพยนตร์มีความชัดเจนในเรื่อง และยังช่วยเพิ่มความสมบูรณ์ในภาพยนตร์ได้ดียิ่งขึ้น

เสียง ในภาพยนตร์นั้นแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่ เสียงธรรมชาติ เสียงดนตรี และเสียงพูด ภาพยนตร์ที่ดีควรมีเสียงที่ชัดเจนทั้ง 3 ชนิด เพราะเสียงจะเป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มอรรถในการชมภาพยนตร์ได้ดี โดยเสียงทั้งสามจะต้องเป็นเสียงที่พอดีๆ ไม่ดังเกินไป หรือค่อยเกินไป ถ้าดังเกินไปอาจจะทำให้เกิดเสียงในภาพยนตร์เกิดการเพี้ยนได้ แต่ถ้าเสียงที่ค่อยหรือเบาจนเกินไปก็อาจทำให้เสียงในภาพยนตร์ไม่ชัดเจน ซึ่งเสียงทั้ง 3 ชนิดจะต้องเป็นเสียงที่มีความชัดเจนรวมทั้งการผสมผสานที่ดีโดยเป็นไปตามเนื้อหาของภาพยนตร์

เทคนิคการถ่ายภาพ เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญในด้านของการสื่อความหมายของภาพยนตร์ และช่วยเพิ่มความสมจริงให้กับภาพยนตร์ หากมีการวางแผนการถ่ายภาพที่ไม่ดีก็อาจทำให้ความหมายของภาพยนตร์มีความผิดเพี้ยนไปได้เช่นกัน ปัจจุบันมีนาเทคนิคการถ่ายภาพใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์มากขึ้น เช่น การใช้ครอน หรือการใช้เฮลิคอปเตอร์ในการถ่ายทำในมุมสูง ซึ่งก็จะให้ความรู้สึกในรูปแบบที่แปลกใหม่ เป็นต้น

การกำกับการแสดง ลำดับแรกผู้กำกับจะต้องนำบทบาทยนตร์มาตีความให้แตกจนเข้าใจเรื่องราวและเป้าหมายของเรื่อง รวมทั้งความเป็นมาและนิสัยใจคอของตัวละครในแต่ละตัว เพราะในการกำกับการแสดง ผู้กำกับจะต้องถ่ายทอดความรู้สึกของตัวละครเพื่อให้นักแสดงมีความเข้าใจในเรื่อง และเข้าถึงบทบาทที่ได้รับมากขึ้น เมื่อถึงขั้นตอนการถ่ายทำภาพยนตร์ผู้กำกับจะเป็นผู้ควบคุมและประสานงานกับฝ่ายต่างๆในทุกๆ ส่วน ซึ่งผู้กำกับที่ดีนั้นควรมีความรู้ในทุกๆด้าน เพื่อให้ภาพยนตร์มีความสอดคล้องกลมกลืนไปในทิศทางเดียวกัน

การตัดต่อ คือการลำดับภาพให้ออกมาเป็นเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องอย่างเป็นลำดับ และเป็นการแก้ไขจุดบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการถ่ายทำภาพยนตร์ รวมทั้งการเปลี่ยนฉากตามท้องเรื่องจากตอนหนึ่งไปยังอีกตอนหนึ่ง โดยการใช้เทคนิคต่างๆ เช่น ภาพเลือนเข้ามา และภาพจางออกไป ภาพค่อยๆจางหาย ภาพลบ และภาพแบบอื่นๆ ซึ่งการตัดต่อนั้นเปรียบเสมือน

เครื่องหมายวรรคตอนของภาพยนตร์ ขั้นตอนของงานตัดต่อถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการผลิตภาพยนตร์ และมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าใน 8 องค์ประกอบที่กล่าวมาในข้างต้น¹⁴

ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย

ลักษณะทั่วไปของวัยเด็กตอนปลาย ช่วงอายุ 6-13 ปี

อาจารย์จันทมาศ ปรีชยานุช กล่าวว่า เนื่องจากเด็กในวัยนี้เป็นระยะของการเข้าโรงเรียน ทำให้เด็กมีวงสังคมของตัวเองโดยจะตีตัวออกห่างจากครอบครัว มีเพื่อนอายุรุ่นราวคราวเดียวกันและเป็นเพศเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นระยะของการเข้ากลุ่ม เด็กจะมีความรู้สึกอย่างเข้าร่วมหมู่คณะ และเด็กจะให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าพ่อและแม่ เด็กวัยนี้มีอิสระภาพ เสรีมากที่สุดวัยหนึ่ง เด็กจะมีโลกส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นการพูดการกระทำ ความเชื่อ หรือใจกลางต่างๆ เด็กจะถอยห่างจากรุ่นหนึ่งสู่อีกหนึ่ง โดยที่ผู้ใหญ่จะไม่มีโอกาสเข้าถึงหรือเข้าใจในสิ่งนั้นๆ เลย นอกจากนี้ยังเป็นระยะที่เด็กชอบสอดรู้สอดเห็น ยิ่งรู้สึกว่าคุณเองได้ผลจรรยาโทษยิ่งมีความสุขเท่านั้น

ความสนใจของวัยเด็กตอนปลายในด้านของการชมภาพยนตร์ ยิ่งโตขึ้นก็ยิ่งจะมีการชมภาพยนตร์มากขึ้น จากการศึกษาเกี่ยวกับความสนใจของการชมภาพยนตร์ เดิมพบว่า เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีลงไป นิยมการชมภาพยนตร์การ์ตูน แต่หลังจากอายุ 10 แล้วเด็กจะนิยมดูภาพยนตร์ผจญภัยมากขึ้นเรื่อยๆ

ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่น ช่วงอายุ 14-17 ปี

ระยะวัยรุ่นเป็นระยะที่มีความสำคัญยิ่งในขั้นของพัฒนาการ ระยะนี้ร่างกายจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิง นอกจากจะมีการเจริญเติบโตทางร่างกายแล้ว ทางด้านจิตใจของเด็กวัยรุ่นมีการพัฒนาในด้านของความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ที่แตกต่างไปจากวัยเด็ก คือมีอารมณ์ที่แปรปรวนไม่ว่าจะเป็น รัก โลภ โกรธ ดีใจหรือเสียใจ ที่มีความรุนแรงมากกว่าในวัยเด็ก

¹⁴ ศรี คณปติ. “การเขียนบทภาพยนตร์,” <<http://www.srganapati.com>>, 14 มิถุนายน 2549.

ความสนใจของวัยรุ่นคือ การชอบเข้าสังคมโดยเฉพาะกับเพศตรงข้าม รักความอิสระ ชอบความสนุกสนานโดยหาความบันเทิงให้กับชีวิต เช่น การชมภาพยนตร์ ฟังเพลง เป็นต้น รวมถึงการหาประสบการณ์ใหม่ๆเข้ามาในชีวิตวัยรุ่นจะมีความคิดของตนเองและต้องการให้ผู้ใหญ่ สนับสนุนในความคิดของตนเอง

ลักษณะทั่วไปของวัยรุ่นตอนปลาย ช่วงอายุ 17-21 ปี

ระยะของวัยนี้ถือเป็นช่วงสุดท้ายของการที่จะเรียกว่า เด็ก อีกต่อไป และถือว่าเป็นระยะที่คาบเกี่ยวที่บุคคลจะต้องใช้ความสามารถในการปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมหลายอย่างในเวลาเดียวกัน การแสดงออกทางอารมณ์คนในวัยนี้จะมีความสุขุมรอบคอบมากขึ้น การคบเพื่อนจะเลือกคบเพื่อนที่เป็นเพศเดียวกันและหาจะเพื่อนที่ดีและสนิทมากกว่าในช่วงที่เป็นวัยรุ่น

ความสนใจของคนในวัยนี้ โดยปกติจะให้ความสนใจส่วนใหญ่อยู่กับ การไปเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง ดื่มสุรา สูบบุหรี่ ในกรณีที่มีเวลาว่างมักจะใช้เวลากับการอ่านหนังสือพิมพ์ที่เป็นเรื่องหนักๆ ส่วนความสนใจในด้านของภาพยนตร์ถือว่าเป็นการพักผ่อนที่ได้อย่างหนึ่ง เพราะ คนวัยนี้ใช้เวลาในการพักผ่อนน้อยลง เนื่องจากมีความรับผิดชอบในครอบครัว การศึกษา การทำงาน และหน้าที่ของสังคมที่มากขึ้น

ลักษณะทั่วไปของวัยผู้ใหญ่ระยะต้น ช่วงอายุ 21-40 ปี

อาจารย์อรรถชัย ชื่นมนุชย์ กล่าวว่า วัยเริ่มผู้ใหญ่จะเป็นวัยแห่งการสร้างหลักฐานในชีวิต โดยลงมือประกอบอาชีพการงานสำหรับผู้ที่มีโอกาสเรียนก็จะเป็นวัยที่เริ่มสำเร็จการศึกษาและเลือกอาชีพการงาน นอกจากนี้ผู้ใหญ่ระยะต้นยังเป็นวัยแห่งการเลือกคู่ครองและมีลูกความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น และหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นทำให้วัยผู้ใหญ่ระยะต้นประสบกับความตึงเครียดทางอารมณ์ในเรื่องต่างๆ

ทำให้เวลาว่างของคนวัยนี้มีน้อยลง จึงให้ความสนใจกับการปรับปรุงตัวเองให้ดี ในเรื่องของรูปร่าง หน้าตา และท่าทาง และในด้านของการเข้าสังคมที่ดีขึ้น นอกจากนั้นคนในวัยนี้ยังสนใจเกี่ยวกับเรื่องของเงิน เพราะเชื่อว่าเงินช่วยเพิ่มโอกาสให้เป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้น การผ่อนคลายของคนในวัยนี้มีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการอ่านหนังสือที่เป็นสาระ และการดูข่าวสารในโทรทัศน์ หรือแม้แต่การชมภาพยนตร์

ลักษณะทั่วไปของวัยกลางคน ช่วงอายุ 40-60 ปี

วัยกลางคนที่เป็นระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จสมหวัง หรือ ความล้มเหลวของชีวิตตามจุดมุ่งหมายที่ตนเองได้กำหนดไว้ สำหรับบุคคลบางคน ระยะกลางคน จะเป็นช่วงชีวิตที่จะมีความสำเร็จสุดยอดทั้งทางด้านสังคม การเงิน อำนาจ และความมีหน้ามีตา แต่สำหรับบางคนอาจพบว่าตนได้ประสบความสำเร็จสูงสุดในด้านการทำงาน และความมีหน้ามีตา

ความต้องการของบุคคลวัยกลางคน จึงมักมีศูนย์รวมอยู่ที่ความคิดเกี่ยวกับตนเองว่า ตนเองได้ประสบความสำเร็จมาน้อยเพียงใด¹⁵

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นภัทร เฝยฉวี¹⁶ ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับชมและความคิดเห็นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง บังปอนด์ การศึกษาครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กนักเรียนชั้นประถม 4 – 6 นี้มีปริมาณการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ในระหว่างวันจันทร์-วันศุกร์ประมาณ 3-4 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด รองลงมาคือ 1-2 ชั่วโมง ต่อวันและเปิดในช่วงเวลา 17.01-21.00 น. เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปตามหลักวิถี ชีวิตประจำวันของเด็กวัยนี้ที่เวลาตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ส่วนใหญ่จะไปใช้กับการเรียนการศึกษา และพักผ่อน

เสริมสุข วงศ์วิวัฒน์¹⁷ ได้ทำการศึกษาเรื่องความคิดเห็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการครอบงำทางวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูด จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าจากกลุ่ม ตัวอย่าง 400 คนวิเคราะห์ได้ว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยให้การยอมรับต่อวัฒนธรรมอเมริกันใน ภาพยนตร์ฮอลลีวูด ส่วนใหญ่จะเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วยนักศึกษาเห็นว่าวัฒนธรรมที่ ภาพยนตร์ฮอลลีวูดต่อผู้ชมมีความเหมาะสมในการนำเสนอวัฒนธรรมอเมริกัน ในภาพยนตร์ฮอลลี

¹⁵ นवलศิริ เปาโรหิตย์, “จิตวิทยาพัฒนาการ,” (เอกสารประกอบการศึกษา คณะ จิตวิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520), น. 174.

¹⁶ นภัทร เฝยฉวี, “พฤติกรรมการเปิดรับชมและความคิดเห็นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์การ์ตูนเรื่อง บังปอนด์,” น. 90.

¹⁷ เสริมสุข วงศ์วิวัฒน์, “ความคิดเห็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับการครอบงำทาง วัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวูด,” น. 93.

ผู้ดูควรเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้อย่างปกติในสังคมไทยและยังเห็นความสำคัญของความหมาย ความมีประโยชน์ของวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด แต่ไม่เห็นด้วยกับการรับเอาวัฒนธรรมอเมริกันในภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด จนส่งผลกระทบต่อศิลปวัฒนธรรมไทยเปลี่ยนเป็นแบบวัฒนธรรมต่างชาติ

ดิษยา งามสุข¹⁸ ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการดู และความคิดเห็นที่มีต่อภาพยนตร์ไทยของนักเรียนมัธยมตอนปลาย ในเขตกรุงเทพมหานคร จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักเรียนตอนปลายที่มีอายุต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันในแง่ของการดูภาพยนตร์ไทยในโรงภาพยนตร์ การเข้าไปดูภาพยนตร์ไทย และประเภทของภาพยนตร์ไทยที่ชอบดู กล่าวคือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ในช่วงอายุ 15 ปีขึ้นไป นิยมที่จะเข้าไปดูภาพยนตร์ไทยสยองขวัญ มากกว่าภาพยนตร์ประเภทอื่นๆ และมักจะเป็นกลุ่มมากกว่า การไปดูคนเดียว

จากแนวคิดต่างๆ ที่นำเสนอไว้ข้างต้น ไม่ว่าจะ เป็นแนวความคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์สยองขวัญ แนวคิดเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ แนวความคิดเกี่ยวกับทัศนคติ และความคิดเห็น แนวคิดที่เกี่ยวข้อง กับองค์ประกอบของภาพยนตร์ ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการของแต่ละช่วงวัย รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้ศึกษาจะนำมาใช้ประกอบการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อภาพยนตร์ไทยแนวสยองขวัญ

¹⁸ดิษยา งามสุข, “พฤติกรรมการดู และความคิดเห็นที่มีต่อภาพยนตร์ไทยของนักเรียนมัธยมตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร,” น. 116.